

FN-förbundet
UNA SWEDEN

EN
BÄTTRE
VÄRLD

Foto: UN Photo/Mark Garten

Skolmaterial **FN-DAGEN 2021**

*Fira FN-dagen och lär dig om Agenda 2030 och
de globala målen med Svenska FN-förbundet*

Agenda 2030 och de globala målen

Agenda 2030 är den mest ambitiösa planen för att skapa en hållbar utveckling som världen någonsin antagit. Tillsammans har världens ledare lovat att uppnå de globala målen till år 2030 och därmed har alla länder tagit ett gemensamt ansvar för en mer rättvis, hållbar och bättre värld.

En gemensam utmaning för alla världens länder är att bekämpa den globala uppvärmningen och klimatförändringarna. Vi har redan sett de katastrofala följderna av ett varmare jordklot – skyfall, extremhetta och torka för att nämna några – och nu måste världens länder gå samman för att rädda vår planet. Den senaste rapporten från FN:s klimatpanel, IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change), är mycket tydlig – läget för klimatet är akut och det är människan som är ansvarig.

Med det här skolmaterialet vill vi uppmuntra lärare och elever att diskutera hur FN, samhället och individen påverkar arbetet med de globala målen, för en bättre värld. Välkommen att uppmärksamma FN-dagen och Agenda 2030 tillsammans med Svenska FN-förbundet!

OM MATERIALET

Materialet innehåller fakta och övningar som du som lärare kan arbeta med i klassrummet. Det består av tre olika delar med ökande svårighetsgrad så att du som lärare kan avgöra vilken nivå som passar just din klass/grupp.

FAKTA OM FN

Förenta Nationerna (FN) är en mellanstatlig organisation som består av självständiga stater som frivilligt gått samman för fred och ekonomiska och sociala framsteg.

Idag arbetar FN utifrån sina fyra huvudmål; att upprätthålla internationell fred och säkerhet, utveckla vänskapliga relationer mellan världens nationer med respekt för staternas suveränitet och gemensamma rättigheter, lösa internationella problem genom samarbete, samt att främja de mänskliga rättigheterna utan förbehåll eller segregering.

FN är tänkt att fungera som en mötesplats för världens alla länder som tillsammans verkar för att lösa gemensamma problem utifrån FN:s tre pelare fred, säkerhet och nedrustning, hållbar utveckling och mänskliga rättigheter och demokrati. Från början hade FN 51 medlemsländer, idag har FN 193 medlemsländer.

FAKTA OM FN-DAGEN

FN-dagen firas den 24 oktober. Det datumet år 1945 trädde FN-stadgan i kraft och FN bildades. FN-stadgan är det dokument som vägleder FN:s arbete. FN-dagen har firats sedan 1948. 1971 rekommenderade FN:s generalförsamling att dagen skulle uppmärksammas av medlemsstaterna som en nationell högtidsdag.

FAKTA OM DE GLOBALA MÅLEN

I september 2015 enades världens ledare om Agenda 2030 och 17 globala mål för hållbar utveckling. Med agendan och målen har världens länder tagit ansvar för att:

- Utrota extrem fattigdom
- Minska ojämlikheter och orättvisor i världen
- Förbättra miljön och stoppa klimatförändringarna

De globala målen gäller i alla länder och för alla människor. Tillsammans har vi ett gemensamt ansvar för att målen ska vara uppnådda till år 2030. Information om de globala målen och delmålen hittar du på www.fn.se/globala-malen-for-hallbar-utveckling.

LADDA NER MATERIALET

- Det här häftet finns att ladda ner från www.fn.se (sök efter skolmaterial för FN-dagen 2021)

TIPS PÅ SKOLENGAGEMANG

- Hitta fler sätt att engagera din skola i FN-frågor på www.fn.se/skola

ÅRLIG RAPPORT OM VÄRLDEN OCH GLOBALA MÅLEN

- The Sustainable Development Goals Report 2021 visar med tydlig grafik hur covid-19-pandemin har påverkat de globala målen och utvecklingen i världen unstats.un.org/sdgs/report/2021

Tips!

NIVÅ 1 FÖRUNDRAS OCH FASCINERAS

– MÖT VALARNA, HAVENS TRÄD

I den här övningen kommer ni att få bekanta er med världens största djur och få förståelse för deras betydelse för klimatet och hur de kan bevara balansen i ekosystemet. Ni får också veta varför FN tycker att det är så viktigt att skydda valarna för att skydda planeten och på så vis verka för att nå både mål 13 och 14.

Övningen kommer från utbildningscentret Spilloteket.

Valen är ett av de däggdjur som kan påverka klimatförändringarna och bromsa växthuseffekten. Sedan valjakten förbjöds finns det idag många fler valar i haven. Idag är de på väg att bli viktiga, både som rovdjur och som stora, ruttnande lik på havsbotten. Valarna tar upp mycket koldioxid på grund av deras storlek och när de dör blir de i sin tur mat för andra djur. Valarna bajsar mycket och deras bajs blir till näring för växtplankton. Ju fler plankton i haven desto mer koldioxid kan de ta upp. (UR)

Foto: Ocean Image Bank/Francois Baelen

Foto: Ocean Image Bank/ Hannes Klostermann och MicheleRoux

Valarna – havens träd

Valarna är med andra ord havens träd! En stor val binder mer koldioxid i sin kropp, under en livstid, än 1000 träd. Valar hjälper även växtplankton att frodas tack vare avföringen som fungerar som näring. Växtplankton bidrar både med syre och tar upp koldioxid. Havet och allt marint liv är avgörande för att stabilisera jordens klimat. Ungefär hälften av allt syre som produceras på planeten kommer från haven.

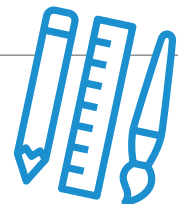
Ekonomer har räknat på hur mycket pengar en val är värd mot de ekosystemtjänster de bidrar med, det vill säga deras förmåga att lagra kol och öka produktionen av växtplankton. Ekonomerna kom fram till att var och en av havets jättar är värda cirka 20 miljoner kronor och att det globala beståndet av stora valar är värt hela 10 miljarder kronor för mänskligheten.

Med andra ord, om vi skyddar valarna och deras levnadsvillkor kan de hjälpa oss att lösa den klimatkris vi människor ställt till med. Och helt gratis dessutom.

NIVÅ 1 ÖVNING – HUR STOR ÄR DEN STÖRSTA VALEN?

FÖRBEREDELSE

- Förbered för att kunna se på film
- Ta fram mätinstrument: måthjul, meterlinjal eller eget mätinstrument som ni hittat på
- Ta fram kriterier för att rita på marken eller snören/rep
- Förbered för att kunna ta foton

INSTRUKTIONER

TITTA PÅ FILMEN FRÅN UR:

Val | De kan påverka klimatförändringarna (UR Play, 9min)

FORTS. INSTRUKTIONER**MEN HUR STOR ÄR EGENTLIGEN DEN STÖRSTA VALEN?**

Blåvalen är jordens största däggdjur. Den kan bli upp till 30 meter lång och väga 200 ton. Dess hjärta är lika stort som en bil. Ett barn skulle få plats i en blåvals största blodådra. Svårt att föreställa sig!

- Dela in eleverna i två-tre grupper.
- Gå tillsammans ut på skolgården. Ta med mätinstrument, kriter, snören och annat för att kunna markera ut valens storlek på marken.
- Varje grupp väljer en plats som är lämplig för en blåvals naturliga storlek. Hoppas skolgården räcker till!
- Mät upp och markera ut 30 meter på platsen. Hur stor volym kan en blåval ha? Ni får försöka uppskatta valens form.
- Hur många barn får plats i valen?
- Hur många bilar får plats?
- Hur många rockringar får plats? Och så vidare...

Avsluta med att placera ut hela klassen inuti en av blåvalarna på skolgården. Behöver ni hämta fler för att fylla ut den? Tänk om hela skolan ryms i er val!

Fota er i valen och sprid era nyvunna kunskaper om valarna – havens träd!

NIVÅ 1 OM NI FÅR TID ÖVER... LEK HAVSSALLAD!

Ladda eleverna med energi genom att leka "Havssallad". En omgjord version av den gamla hederliga leken Fruksallad, det är bara frukterna som är utbytta mot viktiga delar från havet.

INSTRUKTIONER

- Ställ alla stolar i en cirkel, en mindre än antalet elever som ska delta.
- Alla barn "blir" en viktig del av havet: till exempel valar, plankton, fisk.
- Ett barn är ledare och står i mitten.
- Leken börjar och ledaren ropar till exempel: Alla valar byter plats!
- Då ska alla barn som är valar resa sig och byta plats samtidigt som ledaren försöker sätta sig på en stol. Om ledaren ropar: HAVET! ska alla resa sig och byta plats.
- Om ledaren lyckas sätta sig på en stol får den som blev utan vara nästa ledare.

Om ni vill leka Havssallad ute kan ni byta ut stolarna mot till exempel rockringar eller hopprep som ni lagt i cirklar. Deltagarna ska stå i "sin" cirkel och byta cirklar när deras ord ropas upp.

Foto: Unsplash

NIVÅ 1 FAKTA

Mer om valar, klimatet och läromedel

LÄS MER OM VALAR

Här kan ni läsa mer om FN:s arbete med att skydda valarna för att skydda planeten
[Skydda valarna för att skydda planeten](#)

Fakta om valen från WWF

[Valar – Världsnaturfonden WWF](#)

Fakta om tumlare och andra valar från Naturhistoriska riksmuseet

[Tumlare och andra valar](#)

Lästips!

SPILLOTEKET är ett utbildningscenter för hållbar utveckling som erbjuder läromedel, skolaktiviteter och fortbildningar – allt genomfört av kreativitet och delaktighet för både elever och pedagoger.

Spilloteket använder sig gärna av spillmaterial från industrier och företag. Utbildningscentret drivs av tre grundskollärare som idag kallar sig själva för spillristor, helt enkelt lärare som brinner för att lyfta värdet både hos de vars röster inte fullt tas på allvar (barnens!) och allt det överflöd av material som behöver gå från spill till guld! www.spilloteket.se

TIPS: Webbaserad fortbildning för lärare i åk F-6 – kreativitet för hållbar utveckling: www.spilloteket.se/om-webbaserad-fortbildning

SPILLOTEKET

SPILLOSOFERNA är ett webbaserat och interaktivt läromedel för åk F-6 som ger verktyg att arbeta kollegialt och ämnesövergripande med

Lärande för hållbar utveckling. Spillosoferna utgår från de 17 Globala målen, Agenda 2030 och är väl förankrat i läroplanen.

Spillosoferna är framtaget av Spilloteket med stöd av Arvsfonden. Läs mer på www.spillosoferna.se.

VILL NI LÄRA ER MER OM KLIMATET?

Gör Spillotekets kortkurs i klimatet tillsammans med eleverna! Där får ni träffa spillristorna från Spilloteket och lära er mer om vad vi kan göra för att minska vår påverkan på klimatet och bättre ta hand om våra djur och natur och tillsammans bidra till att vi når de globala målen. Kortkursen finns för både åk F-3 och 4-6 och är en del av läromedlet Spillosoferna.

Länk: www.spillosoferna.se/testa-en-utmaning

NIVÅ 1 FAKTA

Filmtips och förklaringar

SE FILMEN NO POINT GOING HAFWAY (2.34 min)

om varför vi måste fortsätta kampen för en mer fredlig, hållbar och rättvis värld.

SE FILMEN BERÄTTA FÖR ALLA (2.27 MIN)

där Svenska FN-förbundets ambassadör Carolina Klüft berättar om sin 17-kamp för de globala målen.

Diskutera sedan:

1. De fattigaste i världen drabbas hårdast av klimatförändringar, konflikter och orättvisor, trots att de har bidragit minst till problemen. Varför tror ni att det är så?
2. Vi är den första generationen som kan utrota extrem fattigdom. Vilka andra positiva effekter kan det leda till?
3. Vi är den sista generationen som kan rädda vår planet. Vad kan vi göra för att få andra i vår omgivning att inse det och börja hjälpa till?
4. Vad kan din skola göra för att vara med och uppfylla de globala målen?

Diskutera tillsammans!

FÖRKLARINGAR

Extrem fattigdom = Att utrota fattigdom är världens främsta mål just nu. Det har man enats om inom Agenda 2030, där mål nummer ett säger att den extrema fattigdomen helt ska avskaffas till år 2030. Extrem fattigdom definieras av Världsbanken som när en person har en köpkraft på mindre än 1,9 dollar per dag, eller c:a 16 kronor (1 sep. 2021). Fattigdom omfattar fler dimensioner än den ekonomiska. Fattigdom innebär även brist på frihet, inflytande, hälsa, utbildning och säkerhet. Det brukar kallas för multidimensionell fattigdom. Idag lever 1,3 miljarder människor i multidimensionell fattigdom och av dessa är hälften under 18 år.

Hållbar utveckling = en utveckling av samhället som ser till att uppfylla dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjlighet till att tillfredsställa sina behov.

Klimatförändringar = ett växthus släpper in solens strålar till växterna för att växterna ska frodas. Så är det även med jordens atmosfär. Problemet är att den strålningen inte alltid reflekteras tillbaka ut i rymden, våra ökade utsläpp av växthusgaser i atmosfären gör att värmen blir kvar på jorden. Det är detta som kallas global uppvärmning. När temperaturen ökar smälter jordens isar och bidrar till extremare väder. Dessa klimatförändringar påverkar växter, djur och människor på jorden.

Foto: Unsplash

NIVÅ 2 KONSUMTION OCH KLIMATET

Vi konsumerar idag varor långt bortom vad vår planet klarar av. Att uppnå hållbar utveckling kräver att vi minskar vårt ekologiska fotavtryck, t.ex. genom att ändra hur vi producerar och konsumerar varor och resurser. Hållbar konsumtion innebär både miljöfördelar och sociala och ekonomiska fördelar som ökad konkurrenskraft, ökad sysselsättning, förbättrad hälsa och minskad fattigdom.

Nu ska vi ge oss in i en övning som riktar ljuset mot bland annat mål 12 och 13.

NIVÅ 2 ÖVNING – MODEINDUSTRINS SMUTSIGA BAKSIDA

FÖRBEREDELSE

- Instruera dina elever att de nu kommer att få se en dokumentär om klädindustrin och att de under visningens gång ska notera vilka aktörer (politiker, företag, organisationer/föreningar och medier med flera) som syns.
- Be eleverna skriva ner dessa.

INSTRUKTIONER

Visa dokumentären *Modeindustrins smutsiga baksida* (SVT Play) för eleverna.

Be därefter eleverna att diskutera följande frågor i mindre grupper:

1. Agenda 2030 med de globala målen är den mest ambitiösa agendan för hållbar utveckling som världens länder någonsin antagit. Mål 12, hållbar konsumtion och produktion, ska tillsammans med de 16 andra målen uppnås senast år 2030. Vad har de olika aktörerna som är med i dokumentären för möjlighet och ansvar när det kommer till att bidra till att minska modeindustrins ekologiska fotavtryck?
2. Ett delmål i mål 12, hållbar konsumtion och produktion, är 12.C: Eliminera marknadsstörningar som uppmuntrar till slösaktiga konsumtionsmönster. Vad tror ni krävs för att det målet skall uppnås?

**ÖVNINGEN FORTSÄTTER
PÅ NÄSTA SIDA!**

FORTS. INSTRUKTIONER

3. Mål 8: Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt handlar om att verka för en varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla. Artikel 24 i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna lyder: Var och en har rätt till vila och fritid, innefattande skälig begränsning av arbetstiden samt regelbunden betald ledighet.

Mot bakgrund av det ni sett i dokumentären, tror ni att de människor som arbetar i bomullsindustrin har en trygg och säker arbetsmiljö? Hur ser en trygg och säker arbetsmiljö ut?

4. I samband med Stacey Dooleys besök i Uzbekistan synliggörs konsekvenserna av den ökande konsumtionen och användningen av bomull. Uzbekistan är världens åttonde största bomullsproducent och i takt med att bomullsindustrin växt sig större har även de negativa konsekvenserna blivit tydligare.

Vilka konsekvenser kan ni identifiera?

5. Ni har nu identifierat konsekvenser. Koppla dessa konsekvenser till de globala målen.

Till exempel handlar mål 1, Ingen fattigdom, om att avskaffa fattigdom i alla dess former och ge alla människor i världen chans till ett värdigt och tryggt liv. Hur påverkar mode- och bomullsindustrin världens chanser att nå mål 1?

Läs mer om alla 17 globala mål här.

Klädfabrik i Bangladesh. Foto: Marcel Crozet/ILO

NIVÅ 2 ÖVNING – FASHION CHECKER: ÄR FÖRETAGEN SÅ HÅLLBARA SOM DE PÅSTÅR?

En stor andel av de varor och produkter som konsumeras i Sverige produceras i andra länder som har lägre – eller inga – hållbarhetskrav. Det här måste förändras! Sverige har stora utmaningar med mål 12: Hållbar konsumtion och produktion, vi behöver konsumera mindre och smartare och innan vi konsumerar något så måste vi kunna ta reda på hur det har producerats.

Transparency Pledge är ett globalt kvalitetskrav för insyn i kläd- och skottillverkning som tagits fram av en rad fackliga- och människorättsorganisationer. Målet är att hjälpa modebranschen att formulera och standardisera minimumkrav för vad företag öppet ska redovisa om sina underleverantörer. Transparency Pledge kräver att modemärken publicerar relevant information om de fabriker och leverantörer som tillverkar företagets produkter.

Informationen ska finnas tillgänglig på hemsidan, uppdateras löpande och innehålla fullständigt namn på alla auktoriserade fabriker och produktionsenheter (det innefattar även t.ex. broderi-, tryck- och tvättplatser); deras adresser; ägare av produktionsenheten (moderföretaget); vilka produkter som produceras (skor, kläder, hemtextil, accessoarer); antal anställda på plats (delas in i kategorierna; färre än 1 000, 1001–5 000, 5 001–10 000 och fler än 10 000 anställda).

Foto: Unsplash

INSTRUKTIONER

Be dina elever välja ett sko- eller klädmärke (kanske ett som de har i sin garderob).

Gå in på fashionchecker.org och sök på märkets namn.

1. Ta reda på vad levnadslön innebär?
2. Vilken information finns om märket? Betalar företaget levnadslöner (betygen baseras på hur stor del av företagets underleverantörer som betalar ut en lön som går att leva på)? Hur mycket berättar företaget om sin leverantörskedja? Vad lovar företaget att de ska göra?
3. Varför tror du att så mycket information saknas?
4. Vilka krav tycker du ska ställas på företag som tillverkar skor och kläder? Vem/vilka ska ställa dess krav och vad ska hända med de företag som inte lever upp till kraven?

NIVÅ 2 FAKTA

Mer om vårt ekologiska fotavtryck

EKOLOGISKT FOTAVTRYCK

I beräkningar av det ekologiska fotavtrycket utgår man inte från faktiska spår i naturen utan använder statistik över konsumtion och produktion för att uppskatta hur mycket av planetens förnyelsebara förmåga som behövs för att ta fram allt som vi konsumerar och absorbera avfallet som bildas. Om alla levde som vi i Sverige skulle det behövas cirka fyra planeter. Läs mer hos WWF www.wwf.se/klimat/ekologiska-fotavtryck.

TEXTIL OCH MILJÖ

I Sverige konsumerar vi cirka 14 kilo textil per person och år varav drygt 10 kilo kläder. Vi använder ett par jeans i genomsnitt cirka 240 gånger, medan en t-shirt används i snitt 30 gånger. Läs mer om hållbara textilier hos Naturvårdsverket.

www.naturvardsverket.se/hallbara-textilier

MÅL 12 – HÅLLBAR KONSUMTION OCH PRODUKTION

Mål 12 handlar om att vi gemensamt i världen ska lyckas säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster. [Läs mer om mål 12.](#)

MÅL 13 – BEKÄMPA KLIMATFÖRÄNDRINGARNA

Mål 13 handlar om att vi måste vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser. [Läs mer om mål 13.](#)

FN-ORGANET ILO: [Läs mer om International Labour Organization \(ILO\) här.](#)

TRANSPARENCY PLEDGE: [Läs mer om Transparency Pledge.](#)

Lästips!

NIVÅ 3 KOLLA ER KOMMUN

I den här övningen ska ni samarbeta i par för att få en inblick i hur det går för er kommun i arbetet med att nå de globala målen och jämföra resultaten mellan olika kommuner. Med hjälp av databasen Kolada kan ni få kunskap om hur er kommun presterar och jämföra med andra kommuner.

NIVÅ 3 ÖVNING – HUR SER DET UT I ER KOMMUN?

INSTRUKTIONER

Välj er kommun och ett område att skriva in i Fri sökning (Fri sökning – Kolada). Området är kopplat till de globala målen och kan exempelvis vara ”utsläpp”. Välj de variabler ni vill undersöka i er kommun.

KOLADA Verktyg Om Oss Nyheter

Fri sökning

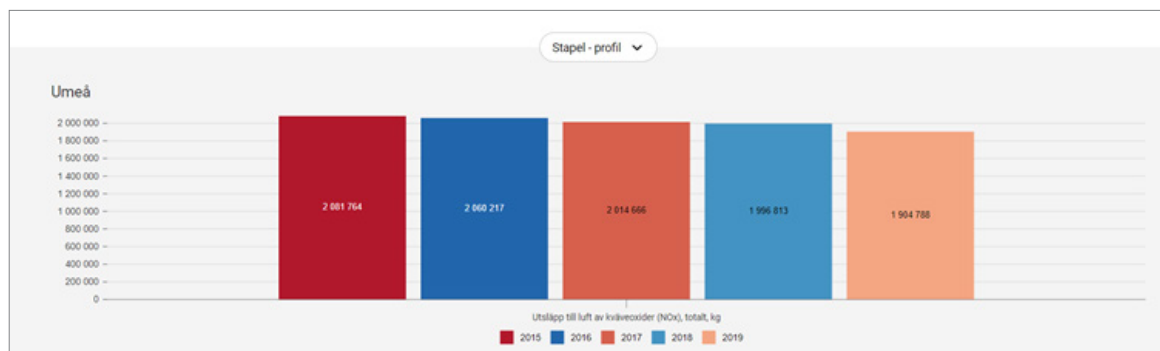
I Fri sökning kan du söka fritt i hela databasen bland alla nyckeltal, kommuner, kommungrupper, regioner och år. Välj själv mellan olika visningar: tabell, stapeldiagram, spridningsdiagram eller karta. I Fri sökning kan du också på ett lätt sätt exportera data till Excel.

Nyckeltal: utsläpp

- Utsläpp till luft av PM2.5 (partiklar <2.5 mikrom, kg – Alla) ✓
- Utsläpp till luft av PM2.5 (partiklar <2.5 mikrom, utrikes transporter, kg – Alla) ✓
- Utsläpp till luft av PM2.5 (partiklar <2.5 mikrom, el och fjärrvärme, kg – Alla) ✓
- Utsläpp till luft av PM2.5 (partiklar <2.5 mikrom, transporter, kg – Alla) ✓
- Utsläpp till luft av PM2.5 (partiklar <2.5 mikrom, arbetsmaskiner, kg – Alla) ✓
- Utsläpp till luft av PM2.5 (partiklar <2.5 mikrom, industri, kg – Alla) ✓
- Utsläpp till luft av PM2.5 (partiklar <2.5 mikrom, jordbruk, kg – Alla) ✓
- Utsläpp till luft av PM2.5 (partiklar <2.5 mikrom, egen uppvärmning, kg – Alla) ✓
- Utsläpp till luft av kväveoxider (NOx), totalt, kg – Alla ✓
- Utsläpp till luft av växthusgaser totalt, ton CO2-ekv – Alla ✓
- Utsläpp till luft av växthusgaser, egen uppvärmning, ton CO2e – Alla ✓

År: 2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021

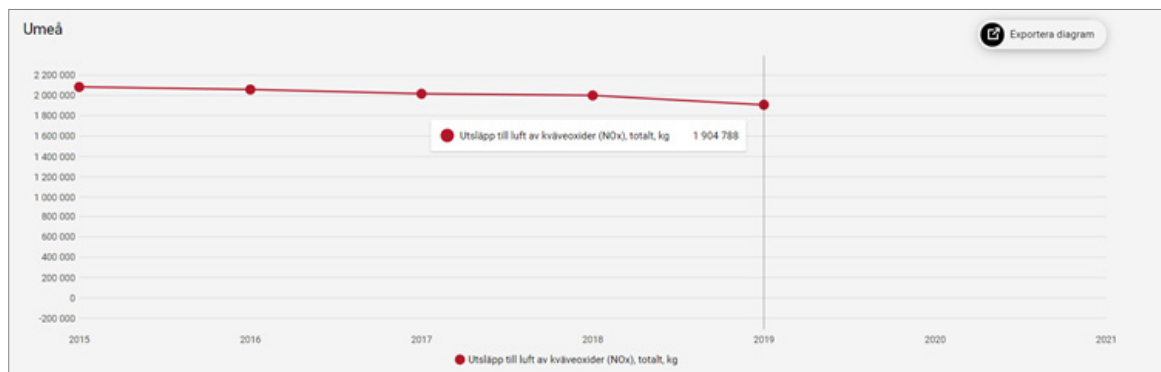
Ni kan också välja färre variabler och se hur det har förändrats över tid. I det här fallet skulle det innebära att undersöka hur utsläppen av ett specifikt ämne har förändrats över tid.

Tips: Vilket diagram gestaltar bäst svaret? Är det kanske bättre att använda stapeldiagram för jämförelser mellan olika variabler och linjediagram för att se förändring över tid?

VÄND!

FORTS. INSTRUKTIONER

HUR SER DET UT I ER KOMMUN JÄMFÖRT MED ANDRA KOMMUNER?

Nu vet du nu hur det ser ut i er kommun, men för att kunna analysera och dra slutsatser är det bra att ha något att jämföra med. Skriv in ett kommunnamn i *Jämföraren*: öppna ett fönster i webbläsaren och skriv in ytterligare en kommun. Jämför dem med varandra. Vilka utmaningar har respektive kommun?

I vissa tabeller och diagram används färgerna rött, gult och grönt för att visa hur ett resultat ligger till jämfört med andra kommuner. **Rött** är de sämsta 25 procenten, **gult** är de mittersta 50 procenten och **grönt** är de bästa 25 procenten. Saknas data på något nyckeltal visas det med grå färg.

När rött, gult och grönt används i stapeldiagram visar det andel av de ingående nyckeltalen med respektive färg. Klicka på "Visa i tabell" för att se vilka nyckeltal som har vilken färg.

Tänk på att färgsättningen visar om en kommun har bra eller dåliga resultat jämfört med andra. Den talar inte om ifall resultaten är bra eller dåliga. Kommunen kan ha dåliga resultat jämfört med andra, vilket ger röd färg, trots att resultatet egentligen är bra (och vice versa).

NIVÅ 3 OM NI FÅR TID ÖVER... EN HÅLLBAR VÄRLD

Om 9 år ska målen i Agenda 2030 vara uppfyllda, men det är fortfarande mycket i samhället som inte är hållbart. Om ni tänker framåt, vilka föremål och fenomen måste förändras eller försvinna för att vi ska få en mer hållbar värld?

INSTRUKTIONER

Tänk er att det är 2030. Under de senaste 9 åren har flera föremål och fenomen förändrats och försvunnit för att vi ska kunna leva mer hållbart. Vilka saker har förändrats och försvunnit och vilka händelser har lett fram till det?

Redovisa för varandra med hjälp av bilder, film, text eller teater!

För inspiration: together-for-our-planet.ukcop26.org/tech-for-our-planet

NIVÅ 3 PÅVERKANSGUIDE

Påverkansarbete för en bättre värld

Hur jobbar er kommun med att förbättra det ni just har undersökt? Finns den en plan för att nå de globala målen och hur går det i så fall? Hur kan ni påverka kommunen att göra mer eller arbeta på ett bättre sätt? Vilka ska ni vända er till och hur ser beslutsprocesserna ut? Agenda 2030 och de globala målen gäller för alla människor och länder och vi måste gemensamt arbeta för att nå dem. Genom att påverka politiker att arbeta för ett hållbart samhälle kan ni vara med och bidra till att de globala målen uppfylls. I denna guide hittar ni konkreta tips på hur ni kan gå tillväga för att påverka.

1

VAR BEHANDLAS FRÅGAN?

Börja med att identifiera vem som äger frågan. Är det kommunen, regionen eller riksdagen? När ni vet det behöver ni undersöka vilka partier som är i majoritet och som styr. Det spelar roll vilket parti ni kontaktar. Ni bör börja med att kontakta de styrande partierna, eftersom det är de som har majoritet och som kan lägga skarpa förslag som kan röstas igenom.

Oppositionen kan vara bra att kontakta också, men om ni börjar med att kontakta oppositionen kan det också göra det svårare för majoritetens partier att haka på er fråga eftersom det lätt blir prestige i politiska frågor. Att kontakta oppositionen kan därför snarare vara bra om ni inte får gehör för frågan hos de styrande partierna. Då kan ni försöka få oppositionen att driva er fråga.

2

VEM ÄR ANSVARIG POLITIKER?

När ni identifierat var frågan behandlas och vilka partier som styr så behöver ni ta reda på vilken politiker som är ansvarig för frågan ni vill påverka. I kommuner är frågor uppdelade och delegerade till nämnder. Uppdelningen varierar från kommun till kommun.

Är det en fråga som rör skola finns någon typ av skolnämnd (kan också heta grundskolenämnd, utbildningsnämnd eller gymnsienämnd). Ordföranden i den nämnden tillhör majoriteten och om ni vill påverka i en fråga som rör skola är hen rätt person att kontakta. Det kan också finnas ett ansvarigt kommunalråd eller borgarråd. Detta varierar också från kommun till kommun. Mindre kommuner har färre kommunalråd. För stora frågor kan kommunstyrelsens ordförande vara rätt person att kontakta. Kommunstyrelsens ordförande är oftast den som syns i media och som talar för kommunen och majoriteten.

Ofta kan ni behöva kontakta flera olika politiker innan en hittar rätt. Men gå inte bara på den som ni hänvisas till, ni ska såklart kräva att få prata med den som har mandat att fatta beslut i frågan.

3

KONTAKT MED POLITIKER

Inför er kontakt med politiker behöver ni formulera era krav tydligt. Ge också helst en lösning på problemet som ni kan presentera för politikern. De vill alltid ha en väg ut och de är politiker för att de vill göra saker bättre. Ha den inställningen i relationen med politikerna. Försök att bygga en relation med dem. De flesta ledande politiker har en politisk sekreterare som arbetar nära dem och övriga kommungrupp. Den personen kan vara bra att kontakta för att stämma av med och boka möten.

NIVÅ 3 PÅVERKANSGUIDE, FORTSÄTTNING

4

HUR NI PÅVERKAR

Ibland räcker det att påpeka en fråga för att få en politiker att agera. Men ibland måste ni visa att frågan är relevant och har starkt stöd hos befolkningen för att kunna påverka. Då behöver ni visa det för politikerna. Då kan det vara bra att använda massmedier, såsom tidningar, radio och tv, för att nå ut med frågan. Tänk på att ni i kommunikationen pratar lika mycket till politikerna som till allmänheten.

5

VAD ÄR EN NYHET?

För att massmedier ska vara intresserade behöver ni visa att frågan har ett nyhetsvärde. Ett kriterium för nyhetsvärde är att det är aktuellt och att det är någonting som andra tycker är intressant. Här får ni vara kreativa och hitta på saker som är spännande för många. Något ganska enkelt som ofta anses vara intressant för media är namninsamlingar. På så vis visar ni att det är många som tycker som ni. Men här sätter bara fantasin gränser.

Ni kanske vill illustrera att en fråga är viktig genom att jättemånga går till kommunhuset (när det inte är corona). Eller visa att stadsmiljön är otillgänglig genom att visa att det inte går att komma fram på gatorna med rullstol.

Media gillar också statistik. Om ni kan visa att grannkommunen satsar 20 procent mer på skolan än er kommun så kan det vara en nyhet i er kommun. Försök sälja in ert budskap och nyhet till den lokala radiokanalen och försök med den lokala tidningen. De lokala medierna är naturligtvis lättare att sälja in en nyhet till än de större nationella medierna.

6

HUR SKA VI PAKETERA FRÅGAN?

Kom till poängen snabbt. Ha helst ett men maximalt tre tydliga krav. Saken ska vara lätt att förstå och ta till sig.

Exempelvis: "Vi kräver att kommunen förbättrar för cyklister i Kommunberga. Därför kräver vi att kommunen investerar mer i cykelbanor. Vi kommer lämna in en namninsamling till kommunstyrelsens ordförande om en vecka".

7

VEM SKA KONTAKTAS FÖRST?

Om ni väljer att kontakta media eller politikern först varierar från fråga till fråga, men det kan vara klokt att ta en första kontakt och berätta om ert krav så att politikern inte känner sig överraskad. Kom ihåg att ni vill bygga en relation för att påverka dem att göra som ni vill.

8

POLITIKERNA LYSSNAR INTE!

Om politiker inte lyssnar på er får ni skruva upp tonläget. Då kan det vara läge att kontakta oppositionens politiker och försöka få dem att driva er fråga. Då får ni med kreativa sätt visa att frågan är viktig, relevant och genomförbar. Det kan vara överallt där en kan bilda opinion. Sociala medier, tidningar, på gatan. Bara fantasin sätter gränser! Många frågor har tagit lång tid att driva, så tänk långsiktigt.

NIVÅ 3 TIPS TILL FÖRDJUPNING

FN-rollspel

Kommer ni följa FN:s klimat-
toppmöte COP 26 och vill
anordna en egen simulering
av en klimatkonferens?
Nu finns ett nytt FN-rollspel
uppe på fn.se!

SÅ HÄR SKAPAR NI ETT FN-ROLLSPEL

- Här finns en handbok för FN-rollspel, fullmatad med information för både arrangörer och delegater: [Arrangera FN-rollspel](#)
- Här finns ett nytt FN-rollspel med fokus på klimatfrågan: [FN-rollspel om klimatfrågan](#)

Foto: UN Photo

INFORMATIONSRUTA OM COP 26

COP 26 är ett klimattoppmöte i FN:s regi som kommer att hållas i Glasgow i Skottland (Storbritannien) den 31 oktober till 12 november 2021.

På mötet ska världens länder förhandla om hur Parisavtalet ska genomföras, och hur ambitionerna i klimatpolitiken kan höjas. Den återstående frågan om utsläppshandel (artikel 6 i Parisavtalet) i "regelboken" för Parisavtalet kunde inte lösas på COP 25, som hölls 2019. Istället kommer den att tas upp på COP 26.

Alla länder som har skrivit under klimatkonventionen UNFCCC möts årligen för att förhandla om sätt att minska utsläppen av växthusgaser, sätt att anpassa sig till klimatförändringarna och om pengar för att finansiera detta (klimatfinansiering). De årliga mötena kallas COP.

- Läs mer om COP 26 här: ukcop26.org

AGERA LOKALT, FÖRÄNDRA GLOBALT! #INTEBARASNACK

Med nio år kvar tills de globala målen ska uppnås är det hög tid att agera. Varje insats, liten som stor, är viktig och för oss närmare målen och tillsammans med oss på Svenska FN-förbundet kan du genom kampanjen #intebarsnack engagera dig för de globala målen, ta egna initiativ och starta upp lokala projekt med ett globalt tänk.

Har du en idé om ett projekt som på lokal nivå kan driva samhället mot en hållbarare framtid, kan du registrera ditt förslag på FN-förbundets hemsida: www.fn.se/intebarsnack. Exempel på sådana projekt kan handla om allt från att bygga bihotell, hjälpa nyanlända barn med svenskan, sanera en strand, starta samåkningsgrupper för cykelpendling eller arrangera en smartmobilkurs för seniorer. Du väljer själv något som ligger dig varmt om hjärtat och arbetar för att uppnå resultat på lokal nivå inom detta område. Du kan starta projektet på egen hand eller tillsammans med andra.

STÖD FRÅN COACHER

För att hjälpa intresserade på traven har FN-förbundet rekryterat och utbildat lokala coacher runt om i landet, vars roll är att vägleda de medverkande under projektens gång.

Mer information om höstens kampanj för Globala målen #intebarsnack och hur du kan starta ett projekt hittar du på www.fn.se/intebarsnack.

PROJEKTAVGRÄNSNING OCH RIKTLINJER FÖR INITIATIVEN

Projektgruppen har stor frihet i sitt arbete, men för att driva projektet effektivt och se till att resultaten blir de önskvärda finns ett antal riktlinjer att förhålla sig till.

- **Koppling till Globala målen:** Projekten ska ha en koppling till Globala målen.
- **Mätbarhet:** Resultat av projektet ska kunna mätas.
- **Dokumentation:** håll koll på projektets utveckling genom dokumentation vid start, mitt och slutet av projektets gång. Exempel på dokumentering: projekttid, syfte och metod, målkoppling (till Agenda 2030), och projektmål, samt bilder och video (om möjligt) på projektets aktiviteter. Vid mitten och slutet av projektet kan eventuella händelser som har gynnat eller hindrat projektet noteras.
- **Inspiration och kommunikation:** Inspirera andra att ta egna initiativ! Skapa gärna ett konto för projektet på sociala medier (ex. Instagram). Genom att visa upp vad ni gör och hur det gör skillnad via kanaler som Facebook och Instagram kan ni locka till engagemang. Här kan även din dokumentation spridas. Tagga @intebarsnack och använd #intebarsnack så delar kampanj-sidan ert projekt och visar upp det goda arbetet ni gör för andra följare.

Läs mer: fn.se/intebarsnack

SVENSKA FN-FÖRBUNDET

Svenska FN-förbundet arbetar för en bättre värld. En värld där de mänskliga rättigheterna respekteras, där väpnade konflikter förebyggs, hanteras och löses, där det råder social och ekonomisk rättvisa och där utvecklingen är hållbar. Vi påverkar politik, informerar och samlar in pengar till viktiga FN-projekt, till exempel för att barn ska få möjlighet att gå i skolan och för att stoppa barnäktenskap. Alla som vill vara med kan bli medlemmar i Svenska FN-förbundet eller skänka en gåva till något av våra projekt. www.fn.se

Detta material är helt eller delvis finansierat av Sida. Sida delar inte nödvändigtvis de åsikter som här framförs. Ansvar för innehållet är uteslutande författarens.